

MEGAREGIONS I
BENESTAR A EUROPA

SUMARI

1. Benestar de la població a les megaregions europees

2. Metodologia per mesurar el benestar a les megaregions

3. Resultats generals sobre benestar a les megaregions

4. Conclusions: megaregions i benestar de la població

Referències bibliogràfiques

MEGAREGIONS I BENESTAR A EUROPA

1. Benestar de la població a les megaregions europees

El lloc on vivim afecta de forma directa els nostres nivells de benestar. Al llarg dels darrers cinquanta anys el debat sobre les megaregions s'ha centrat en magnituds poblacionals, infraestructures, producció, innovació i sostenibilitat ambiental, deixant però de banda la magnitud complexa al voltant de la idea multidimensional de benestar. Són els nivells de benestar majors a les megaregions que fora d'elles? Ha millorat el benestar a les megaregions, o pel contrari ha empitjorat durant els darrers anys? Les megaregions, com a grans conglomerats humans, només seran factibles si la gent que hi viu millora els seus nivells de benestar.

En aquest article s'ofereix per primer cop una evidència de la relació entre benestar i megaregions a Europa. Creuant la base de dades de benestar de l'OCDE per als anys 2000 i 2013 amb la definició de les megaregions europees, s'elabora una base de dades pionera sobre benestar a les megaregions europees, que permet donar una primera evidència sobre si els nivells de benestar són majors a les megaregions que fora d'elles, i si el benestar ha millorat o empitjorat a les megaregions entre els anys 2000 i 2013.

L'article es divideix en quatre apartats. Després d'aquesta introducció, al segon apartat es pre-

senta la metodologia per mesurar el benestar en les megaregions. Al tercer apartat es descriu el benestar i la seva evolució a les megaregions europees, comparant-lo amb el de la resta de regions europees, i amb detall per la megaregió de Barce-Lyon. El quart apartat exposa les conclusions.

2. Metodologia per mesurar el benestar a les megaregions

Per a l'elaboració de la base de dades de megaregions europees es creuen els indicadors de la base de dades regional de l'OCDE, que mesuren onze dimensions del benestar, amb la definició de les megaregions feta per l'IERMB per l'any 2012 (Marull *et al.*, 2013). Com que l'ajust entre els límits de les megaregions i les regions TL2¹ de l'OCDE no és exacte, es consideren com a integrants d'una megaregió aquelles regions on el 70% de la seva població està continguda dintre dels límits megaregionals definits a Marull *et al.* (2013)².

La base de dades de l'OCDE conté informació per a 25 països europeus: Àustria, Bèlgica, República Txeca, Dinamarca, Estònia, Finlàndia, França, Alemanya, Grècia, Hongria, Islàndia, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Holanda, Noruega, Polònia, Portugal, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Suècia, Suïssa, Turquia i Regne Unit. Aquests països inclouen 240 regions TL2, de les quals 101 formen part d'alguna megaregió i 139 no formen part de cap megaregió (taula 1).

¹ TL2 es l'acrònim utilitzat per l'OCDE per denominar el nivell territorial d'àmbit 2, és a dir, les regions. En el cas europeu, la major part de TL2 coincideixen amb les NUTS 2 d'Eurostat, tot i que en països com Alemanya o Bèlgica, on les NUTS2 són molt petites, la TL2 coincideix amb el nivell NUTS 1 d'Eurostat per millorar la comparabilitat.

² En aquest cas, hem optat pel procediment més senzill. L'ajust es pot fer d'altres formes. Per exemple, a Florida (2008) s'imputa el valor de la part d'una regió que pertany a una megaregió a partir de la intensitat lumínica.

Taula 1. Megaregions i regions TL2*

Megaregió
- AM-BRUS-TWERP: Overijssel (NL21); Hamburg (DE6); Lower Saxony (DE9); Rhineland-Palatinate (DEB); Schleswig-Holstein (DEF); Lorraine (FR41); Nord-Pas-de-Calais (FR30); Luxembourg (LU00); Groningen (NL11); Bremen (DE5); Drenthe (NL13); North Rhine-Westphalia (DEA); Gelderland (NL22); Flevoland (NL23); Utrecht (NL31); North Holland (NL32); South Holland (NL33); Zeeland (NL34); North Brabant (NL41); Limburg (NL) (NL42); Friesland (NL12); Saarland (DEC); Wallonia (BE3); Brussels Capital Region (BE1); Flemish Region (BE2)   - ATHENAS: Attica (GR30);   - BARCE-LYON: Rhône-Alpes (FR71); Lake Geneva Region (CH01); Languedoc-Roussillon (FR81); Provence-Alpes-Côte d'Azur (FR82); Murcia (ES62); Catalonia (ES51); Valencia (ES52)   - BERLIN: Berlin (DE3)   - FRANK-GART: Vorarlberg (AT34); Alsace (FR42); Tyrol (AT33); Central Switzerland (CH06); Espace Mittelland (CH02); Northwestern Switzerland (CH03); Zurich (CH04); Eastern Switzerland (CH05); Baden-Württemberg (DE1)   - GLAS-BURGH: Scotland (UKM)   - ISTANBUL: Istanbul (TR10)   - LISBON: North (PT) (PT11); Galicia (ES11); Central Portugal (PT16); Lisbon (PT17)   - LONDON: Yorkshire and The Humber (UKE); South West England (UKK); South East England (UKJ); North East England (UKC); East Midlands (UKF); North West England (UKD); Greater London (UKI); Wales (UKL); West Midlands (UKG); East of England (UKH)   - MADRID: Madrid (ES30)   - PARIS: Upper Normandy (FR23); Ile-de-France (FR10)   - PRAGUE: Northwest (CZ04); Northeast (CZ05); Saxony (DED); Lower Silesia (PL51); Prague (CZ01); Central Bohemian Region (CZ02); Thuringia (DEG)   - ROM-MIL-TUR: Aosta Valley (ITC2); Ticino (CH07); Campania (ITF3); Molise (ITF2); Abruzzo (ITF1); Liguria (ITC3); Lombardy (ITC4); Tuscany (ITI1); Piedmont (ITC1); Lazio (ITI4); Province of Bolzano-Bozen (ITH1); Umbria (ITI2); Emilia-Romagna (ITH5); Friuli-Venezia Giulia (ITH4); Veneto (ITH3); Province of Trento (ITH2); Marche (ITI3)   - VIENNA-BUDAPEST: Central Moravia (CZ07); Central Transdanubia (HU21); Vienna (AT13); Central Hungary (HU10); Swietokrzyskie (PL33); Podkarpacia (PL32); Silesia (PL22); Burgenland (AT) (AT11); West Slovakia (SK02); Moravia-Silesia (CZ08); Southeast (CZ06); East Slovakia (SK04); Central Slovakia (SK03); Bratislava Region (SK01); Lesser Poland (PL21)
No Megaregió
Melilla (ES64); Centre-Val de Loire (FR24); Burgundy (FR26); Midi-Pyrénées (FR62); Aquitaine (FR61); Poitou-Charentes (FR53); Brittany (FR52); Pays de la Loire (FR51); Thessaly (GR14); Franche-Comté (FR43); Champagne-Ardenne (FR21); Auvergne (FR72); Canary Islands (ES70); Lower Normandy (FR25); Picardy (FR22); Åland (FI20); Eastern and Northern Finland (FI1D); Southern Finland (FI1C); Helsinki-Uusimaa (FI1B); Western Finland (FI19); Limousin (FR63); Hesse (DE7); South Aegean (GR42); North Aegean (GR41); Northern Jutland (DK05); Central Jutland (DK04); Southern Denmark (DK03); Zealand (DK02); Capital (DK) (DK01); West Greece (GR23); Mecklenburg-Vorpommern (DE8); Central Macedonia (GR12); Brandenburg (DE4); Bavaria (DE2); Southwest (CZ03); Salzburg (AT32); Upper Austria (AT31); Styria (AT22); Carinthia (AT21); Lower Austria (AT12); Saxony-Anhalt (DEE); Asturias (ES12); Andalusia (ES61); Balearic Islands (ES53); Extremadura (ES43); Castile-La Mancha (ES42); Castile and León (ES41); Aragon (ES24); La Rioja (ES23); Navarra (ES22); Crete (GR43); Cantabria (ES13); East Macedonia - Thrace (GR11); Peloponnese (GR25); Central Greece (GR24); Corsica (FR83); Ionian Islands (GR22); Southern and Eastern (IE02); Epirus (GR21); West Macedonia (GR13); Ceuta (ES63); Basque Country (ES21); Stockholm (SE11); Greater Poland (PL41); Thrace (TR21); Western Slovenia (SI02); Eastern Slovenia (SI01); Upper Norrland (SE33); Central Norrland (SE32); North Middle Sweden (SE31); West Sweden (SE23); South Sweden (SE22); Izmir (TR31); East Middle Sweden (SE12); Southern Aegean (TR32); Madeira (PT) (PT30); Azores (PT) (PT20); Algarve (PT15); Western Transdanubia (HU22); Warmian-Masuria (PL62); Kuyavian-Pomerania (PL61); Opole region (PL52); Lubusz (PL63); West Pomerania (PL42); Småland with Islands (SE21); Central Anatolia - East (TR72); Southeastern Anatolia - East (TRC3); Southeastern Anatolia - Middle (TRC2); Southeastern Anatolia - West (TRC1); Eastern Anatolia - East (TRB2); Eastern Anatolia - West (TRB1); Northeastern Anatolia - East (TRA2); Northeastern Anatolia - West (TRA1); Eastern Black Sea (TR90); Middle Black Sea (TR83); Southern Marmara - West (TR22); Western Black Sea - West (TR81); Pomerania (PL63); Central Anatolia - Middle (TR71); Mediterranean region - East (TR63); Mediterranean region - Middle (TR62); Mediterranean region - West (TR61); Central Anatolia - West and South (TR52); Ankara (TR51); Eastern Marmara - North (TR42); Eastern Marmara - South (TR41); Northern Aegean (TR33); Western Black Sea - Middle and East (TR82); Hedmark and Oppland (NO02); Podlasie (PL34); Alentejo (PT18); Apulia (ITF4); Sardinia (ITG2); Sicily (ITG1); Calabria (ITF6); Basilicata (ITF5); Oslo and Akershus (NO01); South-Eastern Norway (NO03); Agder and Rogaland (NO04); Western Norway (NO05); Southern Great Plain (HU33); Southern Transdanubia (HU23); Northern Hungary (HU31); Lublin Province (PL31); Northern Ireland (UKN); Northern Great Plain (HU32); Trøndelag (NO06); Mazovia (PL12); Łódzkie (PL11); Northern Norway (NO07); Border, Midland and Western (IE01); Estonia (EE00); Latvia (LV00); Lithuania (LT00); Iceland Capital Region (IS01); Iceland Other Regions (IS02)

Nota: * Entre parèntesi es troba el codi OECD TL2 de la megaregió

El benestar i la qualitat de vida consten de múltiples aspectes i dimensions (Stiglitz *et al.*, 2013). Cada comunitat humana, inclús cada persona, dona més o menys importància a cadascuna d'aquests dimensions. Un típic error dels economistes ha estat confondre el benestar amb una mesura única, per exemple la renda, interpretant que millores en la renda de la població implicaven millores en el seu benestar, inclús quan aquesta renda estava molt desigualment distribuïda, o empijoraven les condicions mediambientals i les taxes de delinqüència. Elaboracions com ara l'índex de desenvolupament humà de les Nacions Unides (2015) han intentat millorar aquesta limitació, elaborant una mesura sintètica que tingués en compte aspectes no solament monetaris sinó també d'altres, com ara la salut o l'educació. Altres aproximacions han intentat anar més enllà, preguntant directament sobre la felicitat percebuda als habitants d'un país, donant lloc al conegut com GDH (Gross Domestic Happiness o Felicitat Interior Bruta), com a resposta al GDP (Gross Domestic Product o Producte Interior Brut) (Kinga *et al.*, 1999). Això ha donat lloc a discussions addicionals sobre si la gent percep de forma realment correcta els nivells de benestar que té quan se li pregunta sobre el seu benestar, i per tant si el benestar i la qualitat de vida poden ser mesurats de forma subjectiva, o han d'anar acompanyats per mesures objectives que no depenguin de la percepció de l'enquestat (Stiglitz *et al.*, 2013).

Una primera conclusió és que el benestar difícilment pot ser avaluat amb propietat fent ús d'un únic indicador, sinó que és preferible utilitzar una bateria d'indicadors. En aquesta bateria hi poden haver mesures objectives i subjectives, que permetin comprovar si una ciutat, regió, país o àrea geopolítica milloren o empijoren el seu benestar en tots els aspectes, o ho fan els uns a costa dels altres. Una altra forma de veure-ho és que un únic indicador sintètic no ens permetrà comprovar si a una megaregió hi ha alguna dimensió desequilibrada. Des del punt de vista de l'anàlisi i del disseny de polítiques, l'ús d'un quadre d'indicadors compost de diverses dimensions ofereix una perspectiva molt més rica. Justament aquesta visió multidimensional és la que proposa l'OCDE en una recent sèrie de publicacions (OCDE, 2014a, 2014b i 2015) dedicades a la mesura del benestar dels països i les regions.

La base de dades de l'OCDE per a les regions dels països membres (OECD Regional Well-Being Database) mesura onze dimensions del benestar que afecten les condicions materials i la qualitat de vida (taula 2): renda, treball i habitatge, salut, educació, medi ambient, seguretat, participació ciutadana, accessibilitat a serveis, connexions socials, i benestar subjectiu. Cada dimensió pot estar composta per un o més indicadors. Els indicadors es troben disponibles per als anys 2000 i 2013, fet que permet també la comparació temporal. A la taula 2 s'expliquen els indicadors utilitzats per mesurar cada dimensió:

1. La Renda es mesura utilitzant l'ingrés disponible per càpita de les llars.

2. El Treball es mesura utilitzant dos indicadors: la taxa d'ocupació i la taxa de desocupació. La taxa d'ocupació es defineix com el percentatge de persones ocupades sobre el total de persones en edat de treballar (de 15 a 64 anys). La taxa de desocupació es defineix com el percentatge de persones desocupades sobre la població activa.

3. La Salut es mesura utilitzant dos indicadors: els anys d'esperança de vida al naixement, i la ràtio de mortalitat ajustada per edat per mil habitants. La mortalitat ajustada per edat es calcula a partir de les ràtios de mortalitat per cohorts de cinc anys de cada regió dividida per la mortalitat de cada cohort al conjunt de les regions OCDE, i permet eliminar les diferències en les ràtios de mortalitat degudes als diferents perfils d'edat de la població en cada regió.

4. L'Educació es mesura utilitzant la població activa amb educació secundària o superior (nivell 3 o superior de la *International Standard Classification for Education*).

5. El benestar associat al Medi ambient es mesura utilitzant l'exposició de la població a la pol·lució atmosfèrica, calculada mitjançant la mitjana ponderada de partícules gruixudes inhalades amb un diàmetre entre 2,5 i 10 micres (PM_{2,5}) en cada regió.

6. La Seguretat es mesura a partir de la ràtio d'homicidis per cada 100.000 habitants.

7. La Participació ciutadana es mesura a partir de la participació electoral, definida com la ràtio entre el nombre de votants i el número de persones amb dret a vot a les darreres eleccions nacionals del país on està la regió.

8. L'Accessibilitat a serveis es mesura utilitzant el percentatge de llars amb accés de banda ampla a internet sobre el total de llars. Aquest és, possiblement, l'indicador més esbiaixat de la base de dades. El seu ús es justifica per la dificultat de trobar altres indicadors d'accés als serveis amb informació disponible per al total de regions de l'OCDE.

9. L'Habitatge es mesura utilitzant el nombre d'habitacions per persona en un habitatge. Com l'anterior, aquest indicador té també algunes limitacions, ja que no incorpora informació que permeti ponderar el preu de l'habitatge o el cost de la vida en una regió.

10. Connexions socials, mesurades a partir del percentatge de gent que, en moments de necessitat, pot comptar amb algú que l'ajudi.

11. Benestar Subjectiu, a partir de la satisfacció general amb la vida percebuda pels individus de cada regió. Aquesta mesura s'elabora preguntant als individus la seva satisfacció amb la vida utilitzant una escala del 0 (mínim) al 10 (màxim).

Taula 2. Dimensions del benestar i indicadors per mesurar les dimensions

Dimensió	Indicadors
Renda	- Ingrés disponible per càpita de les llars
Treball	- Taxa d'ocupació - Taxa de desocupació
Salut	- Anys d'esperança de vida al naixement - Ràtio de mortalitat ajustada per edat per mil habitants
Educació	- Percentatge de la força de treball amb almenys educació secundària
Medi ambient	- Exposició mitjana estimada a la pol·lució de l'aire en PM _{2,5} (µg/m³), basat en imatges de satèl·lit en 2012
Seguretat	- Homicidis per cada 100.000 habitants
Participació ciutadana	- Participació electoral
Accessibilitat a serveis	- Percentatge de llars amb accés a banda ampla
Habitatge	- Número d'habitacions per persona
Connexions socials	- Percentatge de gent que, en moments de necessitat, pot comptar amb algú que l'ajudi
Benestar subjectiu	- Satisfacció general amb la vida percebuda per l'individu

Font: OCDE.

Elaboració dels indicadors per a les megaregions europees

Per a l'elaboració dels indicadors agregats per megaregió es segueix el següent procediment:

1. Selecció de valors centrals: se selecciona el valor de la mediana de les regions en cada megaregió (xi) (la mediana és el valor que està al mig de la distribució quan els valors s'ordenen de major a menor o viceversa). Tot i que és més usual utilitzar el valor de la mitjana, l'ús de la mediana permet aproximar millor la desigualtat dintre de la distribució.

2. Normalització: seguint l'OCDE (2014a), cada indicador parcial es normalitza utilitzant el mètode min-max. Per cada indicador x, el mètode s'aplica obtenint el valors menor (min) i major (max) del conjunt de megaregions i considerant conjuntament els dos anys (2000 i 2013)³.

La normalització permet que tots els valors dels indicadors estiguin expressats entre 0 i 10, facilitant la comparació entre indicadors. A més, com per al càlcul del màxim i del mínim s'han tingut en compte simultàniament els valors dels dos anys, l'indicador no només ens dona la puntuació en termes de benestar d'una megaregió respecte la resta, sinó també permet veure si el valor ha millorat o ha empitjorat entre el primer i el segon període⁴.

D'aquesta forma, tots els indicadors estaran entre 0 i 10, sent 0 el menor benestar respecte al conjunt de megaregions en els dos períodes, i 10 el màxim benestar respecte al conjunt de megaregions en els dos períodes.

3. Agregació: seguint també l'OCDE (2014a), quan una dimensió conté dos indicadors, per elaborar l'índex sintètic se sumen els indicadors i es divideixen per 2, obtenint així la mitjana dels dos indicadors com a valor final.

3. Resultats generals sobre benestar a les megaregions

De l'anàlisi de les onze dimensions de benestar per a les megaregions europees en els anys 2000 i 2013 es poden extreure els següents resultats:

1. Els nivells de benestar de les regions europees pertanyents a megaregions tendeixen a ser majors que els de les regions situades a fora de les megaregions. L'any 2000, les megaregions europees mostren nivells superiors de benestar en set dels nou indicadors per als quals hi ha informació: Educació, Treball, Renda, Seguretat, Salut, Accessibilitat a serveis, i Habitatge (taula 3). Les regions situades fora de les megaregions mostren millors medianes de benestar en els indicadors de Medi ambient i Participació ciutadana. Per a l'any 2000 no hi ha informació sobre els indicadors de Connexions socials i Benestar subjectiu.

L'any 2013, les regions pertanyents a les megaregions mostren majors nivells de benestar en nou dels onze indicadors: Educació, Treball, Renda, Seguretat, Salut, Accessibilitat a serveis, Habitatge, Connexions socials i Benestar subjectiu. Com a l'any 2000, les regions situades fora de les megaregions mostren majors nivells de benestar en Medi ambient i Participació ciutadana.

2. El benestar de les megaregions ha millorat entre els anys 2000 i 2013. L'any 2000 la mitjana de les nou

³ S'aplica la següent fórmula:

$$Z_i = \left(\frac{x_i - \min(x)}{\max(x) - \min(x)} \right) \cdot 10$$

⁴ En el cas dels indicadors de desocupació, mortalitat, pol·lució i homicidis, com que un valor més alt indicaria menys benestar, es procedeix a corregir l'índex de manera que sigui:

$$Z_i^b = 10 - Z_i$$

Per tant, un valor 10 indica també la millor situació en termes de benestar.

dimensions de benestar era de 6,2. L'any 2013 s'havia incrementat fins 7,9. El benestar de les megaregions s'ha incrementat per set de les nou dimensions, en particular per Accessibilitat a serveis, Salut, Medi ambient i Educació. No ha variat en Treball, mentre que ha disminuït lleugerament en Participació ciutadana (taules 3 i 4).

3. En termes relatius, la diferència de benestar de les megaregions sobre la resta s'ha mantingut estable entre els anys 2000 i 2013. La diferència en tots dos anys és de al voltant del 15% en favor de les megaregions. Tot i això, la xifra amaga que les diferències relatives entre les megaregions i la resta sí que han variat entre dimensions: s'han reduït en Educació, Treball, Seguretat, Medi ambient i Accessibilitat a serveis, i s'han incrementat notablement en Renda, i més lleugerament en Salut, Participació ciutadana i Habitatge.

Diferències entre megaregions

Les diferències entre les megaregions són notables. A l'any 2000, els valors més alts de les dimensions del benestar es poden trobar a 'Am-Brus-Twerp', 'Madrid', 'Rom-Mil-Tur', 'Paris', 'Berlin' i 'Frank-Gart'. Els valors més baixos es troben a 'Prague', 'Istambul' i 'Vienna-Budapest'. A l'any 2013, els valors més alts de les dimensions del

benestar s'observen a 'Glas-Burgh', 'Am-Brus-Twerp', i 'Frank-Gart', i una mica per sota estan 'Londres', 'Paris', 'Madrid' i 'Barce-Lyon'.

Per dimensions, l'any 2013, 'Am-Brus-Twerp', 'Londres' i 'Berlin' destaquen totes tres respecte a la resta en Accessibilitat a serveis i en Habitatge. 'Frank-Gart' destaca en Treball, Renda, Connexions socials i en Benestar subjectiu. 'Glas-Burgh' destaca en Medi ambient i en Connexions socials. 'Istambul' sobresurt en Participació ciutadana. 'Lisbon' ho fa en Medi ambient. 'Madrid' i 'Rom-Mil-Tur' destaquen en Seguretat i en Salut. 'Paris' destaca en Renda i Participació ciutadana. 'Prague' i 'Vienna-Budapest' destaquen en Educació.

A l'extrem contrari, amb valors molt baixos de benestar destaca 'Istambul' en Educació, Treball, Renda, Salut, Habitatge i Connexions socials. També 'Athenas' en Treball, Renda, Seguretat, Participació Ciutadana, Connexions Socials i Benestar Subjectiu. 'Vienna-Budapest' en Renda, Salut, Medi ambient, Participació ciutadana i Benestar subjectiu. 'Prague' en Renda, Salut, Participació ciutadana i Benestar subjectiu. 'Lisbon' ho fa en Educació i Benestar subjectiu. Inclús algunes de les megaregions amb majors nivells general de benestar mostren valors extremadament baixos en alguna dimensió, com ara el cas de 'Frank-Gart' i 'London' en Participació Ciutadana, i 'Madrid' en Treball.

Taula 3. Indicadors de benestar a les megaregions europees. Mediane per megaregió, 2000

	Educació	Treball	Renda	Seguretat	Salut	Medi ambient	Participació ciutadana	Accessibilitat a serveis	Habitatge	Connexions socials	Benestar subjectiu
Am-Brus-Twerp	6,3	7,8	6,4	7,3	4,0	3,8	8,1	5,9	9,0	-	-
Athenas	6,8	4,2	6,2	3,3	3,4	5,2	7,8	2,3	6,7	-	-
Barce-Lyon	5,5	5,0	6,3	6,7	5,6	6,4	6,3	2,6	7,6	-	-
Berlin	8,4	4,8	7,9	10,0	3,9	0,0	7,3	2,7	9,5	-	-
Frank-Gart	7,5	9,4	9,2	8,4	5,3	4,5	0,0	2,4	8,1	-	-
Glas-Burgh	6,7	7,3	6,4	5,5	1,9	8,9	2,2	2,7	0,0	-	-
Istambul	2,4	3,1	-	0,0	3,3	5,3	7,1	-	4,3	-	-
Lisbon	0,0	8,2	4,2	6,1	3,2	7,9	3,8	1,2	8,1	-	-
London	6,0	7,9	6,2	7,4	3,7	5,4	2,8	3,4	10,0	-	-
Madrid	4,6	5,0	7,8	7,3	6,5	7,3	6,1	4,6	8,1	-	-
Paris	6,0	6,4	8,0	6,2	5,1	5,5	5,8	-	7,1	-	-
Prague	8,9	5,4	2,6	1,6	0,4	1,8	2,7	2,6	5,7	-	-
Rom-Mil-Tur	4,5	7,1	9,9	8,4	5,9	4,3	9,3	0,0	8,1	-	-
Vienna-Budapest	9,1	5,4	0,9	6,1	0,0	0,9	4,8	1,1	4,8	-	-
MEGAREGIONS*	6,3	7,8	6,4	7,3	4,1	5,0	6,6	3,8	8,6	-	-
NO MEGAREGIONS**	5,5	5,7	5,0	5,9	3,9	5,6	6,7	2,6	7,6	-	-

Notes: * Mediana de les regions TL2 classificades com a integrants de megaregions; ** Mediana de les regions TL2 no classificades com a integrants de megaregions.
Font: Elaboració pròpia a partir d'OCDE.

Taula 4. Indicadors de benestar a les megaregions europees. Mediane per megaregió, 2013

	Educació	Treball	Renda	Seguretat	Salut	Medi ambient	Participació ciutadana	Accessibilitat a serveis	Habitatge	Connexions socials	Benestar subjectiu
Am-Brus-Twerp	7,7	8,0	7,0	8,2	6,8	6,3	7,0	10,0	10,0	8,6	8,3
Athenas	8,3	1,0	4,1	2,4	6,9	8,1	4,9	7,2	7,1	1,3	0,4
Barce-Lyon	7,7	5,5	7,5	8,0	8,5	7,7	6,8	8,0	8,6	8,6	6,7
Berlin	8,7	7,2	8,0	7,6	6,5	5,5	6,2	9,6	9,5	9,2	5,4
Frank-Gart	8,5	10,0	9,5	8,6	8,0	5,7	1,0	9,2	8,1	9,6	10,0
Glas-Burgh	8,3	8,2	8,5	7,6	5,1	10,0	5,8	9,1	9,0	10,0	8,3
Istambul	3,1	4,0	0,0	5,9	3,9	5,3	10,0	6,2	4,3	0,0	0,0
Lisbon	3,6	5,3	5,0	7,8	7,0	9,9	2,5	6,5	9,5	5,3	1,0
London	7,9	7,8	7,5	8,0	6,7	8,7	4,4	9,5	10,0	9,3	7,3
Madrid	7,1	4,3	8,4	8,8	10,0	9,2	6,7	8,9	8,6	8,8	5,4
Paris	7,8	6,0	10,0	7,8	8,2	6,9	8,2	8,8	7,9	7,3	6,0
Prague	10,0	8,1	3,5	6,5	4,2	5,7	3,3	8,1	6,7	7,3	4,6
Rom-Mil-Tur	6,2	6,3	8,4	8,8	8,6	6,1	7,7	7,6	8,6	6,6	5,0
Vienna-Budapest	9,7	6,6	2,5	7,1	3,2	4,3	1,5	8,0	5,2	6,8	3,8
MEGAREGIONS*	7,9	7,8	7,7	8,1	7,0	7,1	6,2	9,5	9,5	8,9	7,5
NO MEGAREGIONS**	7,2	5,9	4,8	7,6	6,6	7,5	6,4	7,3	8,1	7,4	4,6

Notes: * Mediana de les regions TL2 classificades com a integrants de megaregions; ** Mediana de les regions TL2 no classificades com a integrants de megaregions.
Font: Elaboració pròpia a partir d'OCDE.

La megaregió Barcelona-Lió

La megaregió ‘Barce-Lyon’ està situada, en la major part de dimensions de benestar, a prop de la mediana de la distribució del conjunt de megaregions (taules 3 i 4, figura 1). Els valors són molt similars als del conjunt de megaregions en els indicadors d'Educació, Renda, Seguretat, i Connexions socials. El benestar de ‘Barce-Lyon’ és major en les dimensions de Salut, Medi Ambient, i Participació ciutadana, mentre que està sensiblement per sota de la resta de megaregions en termes de Treball, Accessibilitat a serveis, Habitatge i Benestar subjectiu.

En termes dinàmics, entre els anys 2000 i 2013 el benestar de ‘Barce-Lyon’ ha incrementat en totes les dimensions (taules 3 i 4). Destaca, en particular la millora en Accessibilitat a serveis (de 2,6 a 8), amb un creixement del 210%⁵. Altres dimensions amb una millora notable són les de Salut (de 5,6 a 8,5), Educació (de 5,5 a 7,7), Renda (de 6,3 a 7,5), Medi Ambient (de 6,4 a 7,7) i Seguretat (de 6,7 a 8). Millores menors es poden observar a les dimensions d'Habitatge (de 7,6 a 8,6), Treball (de 5 a 5,5), i Participació Ciutadana (de 6,3 a 6,8).

4. Conclusions: megaregions i benestar de la població

L'objectiu de l'article és explorar la relació entre megaregions i benestar, tot estudiant les dimensions del benestar a les megaregions europees i comparant els resultats amb els de les regions que no pertanyen a cap megaregió. L'anàlisi utilitza la base de dades de benestar regional de l'OCDE i l'adapta a l'àmbit de les megaregions per obtenir onze dimensions del benestar als anys 2000 i 2013.

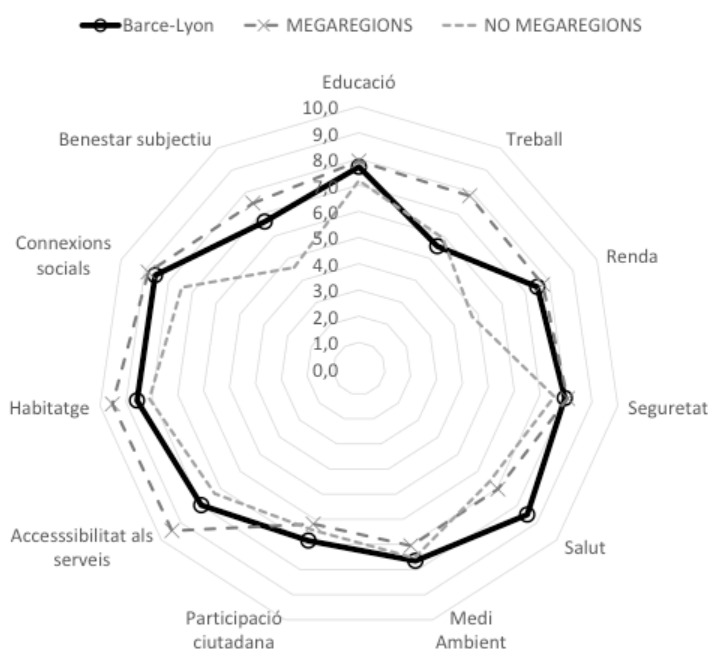
La primera conclusió, de tipus general, és que la utilització d'una aproximació multidimensional al benestar dóna una perspectiva més rica i matisada que les aproximacions tradicionals basades només en el PIB o la renda per càpita, i permet detectar fortaleeses i debilitats que d'altra forma queden emmascarats amb l'ús d'un únic indicador. Es pot comprovar que uns elevats nivells de PIB per càpita o Renda per càpita no asseguren elevats nivells educatius, ni de llocs de treball, ni menors emissions de partícules contaminants, així com tampoc més participació ciutadana.

La segona conclusió és que les regions europees pertanyents a megaregions mostren majors nivells de

⁵ En bona part, això és perquè l'indicador mesura accés a infraestructures de banda ampla, que es desenvoluparen a gran velocitat a tota Europa a partir de l'any 2000.

Figura 1. Dimensions del benestar. Comparació de la megaregió de 'Barce-Lyon' amb el conjunt de megaregions i les regions fora de megaregions, 2013

Font: Elaboració pròpia a partir d'OCDE.

benestar que els de les regions situades fora de les megaregions, tant l'any 2000 com el 2013. El resultat és vàlid per a nou de les onze dimensions del benestar analitzades: Educació, Treball, Renda, Seguretat, Salut, Accessibilitat a serveis, Habitatge, Connexions socials i Benestar subjectiu. Les regions situades fora de megaregions mostren una mica més de benestar en Medi ambient i Participació ciutadana.

La tercera conclusió és que el benestar de les megaregions ha millorat entre els anys 2000 i 2013. El resultat és vàlid per a totes les dimensions del benestar, tret del Treball, que mostra valors similars als dos anys, i per la Participació Ciutadana que disminueix lleugerament.

La quarta conclusió és que la diferència relativa de benestar entre les regions pertanyents a megaregions i la resta de regions europees roman estable si considerem el conjunt d'indicadors, tot i que s'ha incrementat sobretot en Renda i en Salut, i ha disminuït particularment en Educació i en Treball.

Una cinquena conclusió és que les diferències entre megaregions són molt importants. Cada megaregió destaca per dalt o per baix en una o varies dimensions del benestar, mostrant perfils diferents entre elles. Destaquen els alts nivells de benestar de 'Glas-Burgh', 'Am-Brus-Twerp' i 'Frank-Gart'. A l'extrem contrari, destaquen els baixos nivells de benestar d'Istanbul, 'Athenas' i 'Vienna-Budapest'.

La sisena conclusió és que la megaregió 'Barce-Lyon' es troba, en la major part d'indicadors, al mig del conjunt de megaregions, i que els benestar s'ha incrementat en totes les dimensions considerades entre els anys 2000 i 2013.

BIBLIOGRAFIA

KINGA, S.; GALAY, K.; RAPTEN, P.; PAIN, A. (1999) "Gross National Happiness: A set of discussion papers". The Centre for Bhutan Studies, Thimphu.

FLORIDA, R. (2008) "Who's your city? How the creative economy is making where to live the most important decision of your life". Basic Books, New York.

NACIONES UNIDAS (2015) "Informe sobre desarrollo humano 2015". Naciones Unidas, New York.

MARULL, J.; GALLETO, V.; DOMENE, E.; TRULLÉN, J. (2013) 'Emerging megaregions: a new spatial scale to explore urban sustainability'. *Land Use Policy* 34, 353-366.

OECD (2014a) "How Was Life? Global Well-being since 1820". OECD, París.

OECD (2014b) "How's Life in Your Region? Measuring Regional and Local Well-being for Policy Making". OECD París.

OECD (2015) "How's Life? 2015. Measuring Well-being". OECD, París.

STIGLITZ, J.; SEN, A.; FITOUSSI, J-P. (2013) "Medir nuestras vidas: Las limitaciones del PIB como indicador de progreso". RBA, Barcelona.